

OBSAH

PŘEDMLUVA	9
ROLE POJMU PRÁVA V PRÁVNÍM MYŠLENÍ K některým metodologickým otázkám	
Tatiana Machalová	11
Úvod	11
1. Co je to pojem?	15
1.2 Pojem a jazyk	18
1.2.1 Povaha pojmovosti	21
2. Pojem práva a jeho koncepty	24
2.1 Kantův pojem práva	26
2.1.1 Kantovo pojetí pojmu	26
2.1.2 Pojem jako pravidlo myšlení	27
2.1.3 Pojem a jeho předmětné pole	28
2.1.4 Kantův pojem práva	30
2.2 Po-kantovské období: formální a materiální pojem práva	32
2.2.1 Formální pojem práva	33
2.2.2 Materiální pojem práva	35
2.3 Projekt pojmu práva je slepou uličkou	37
2.4 Pokusy o renesanci pojmového uchopení práva: Hart, Dworkin, Alexy	40
2.4.1 Hartovo pojetí pojmu právo	41
2.4.2 Dworkinovo pojetí pojmu právo	48
2.4.3 Alexyho pojetí pojmu právo	52
3. O jaký koncept pojmu práva by měla usilovat dnešní právní filozofie?	58
3.1 Jak je možná změna předmětného pole pojmu právo?	59
3.2 Role argumentace a interpretace při tvorbě a uplatnění pojmu práva	63
Závěr	67
Seznam použité literatury	68
HLEDISKO ÚČELU A SMYSLU V INTERPRETACI PRÁVA	
Miloš Večeřa	72
Úvod	72

1. Pojem účelu	73
2. Hledisko účelu v právním uvažování	76
3. Co je účelem práva?	78
4. Kolize účelů	82
5. Účel práva jako interpretační nástroj	89
5.1 Výklad záměrem zákonodárce	90
5.2 Výklad účelem právní normy	95
5.3 Výklad ekonomickými účely	103
Seznam použité literatury	113
PRINCIPY V PRÁVNÍM ŘÁDU	
<i>Jaromír Harvánek</i>	119
Úvod	119
1. Co je to princip práva?	120
2. Diferenciace pojmu princip	127
2.1 Pojem princip, zásada, pravidlo	129
3. Význam principů pro právní myšlení	131
4. Klasifikace právních principů	133
4.1 Logicko-právní a pozitivně-právní principy	135
4.2 Logicko-právní principy	136
4.3 Specifika některých logicko-právních principů	137
4.4 Vlastnosti pozitivně-právních principů	139
5. Principy v realizaci práva	140
6. Předpoklady použití principů	141
7. Role principů a zásad v právu	143
Seznam použité literatury	144
SYSTEMATICKÉ NÁSTROJE ŘEŠENÍ STŘETU PRÁVNÍCH NOREM	
<i>Lukáš Hlouch</i>	147
Úvod	147
1. Systém práva jako představa	148
1.1 Jednota právního řádu a tzv. právní dualismus	150
1.2 Vnitřní a vnější aspekty systému práva	151
1.3 Stupňovitá výstavba právního řádu (hierarchie právních pravidel)	154
1.4 Postuláty systematického výkladu	158
2. Konflikty (střety, kolize) právních norem a jejich řešení	159
2.1 Normativita a její formy	159

2.2 Tradiční nástroje pro řešení konfliktu norem	161
2.2.1 Postulát koherence a řešení kolize norem	162
2.2.2 Lex superior derogat legi inferiori (vyšší norma má přednost před nižší normou)	165
2.2.3 Lex posterior derogat legi priori	175
2.2.4 Lex specialis derogat legi generali	182
3. Kolize principů a základních práv – nová metodologie?	203
3.1 Obecná charakteristika tzv. judičiálních testů	204
3.2 Proporcionalita a její deriváty	205
Závěr	207
Seznam použité literatury	208
ANALOGIE JAKO INSTITUT SOUKROMÉHO PRÁVA	
<i>Martin Sobotka</i>	212
Úvod	212
1. Právně pozitivistický a komunikativní model práva	215
1.1 Klasický právně pozitivistický koncept	215
1.2 Model komunikativní	221
1.3 Srovnání obou modelů	225
2. Metoda analogického uvažování	227
3. Analogie v české judikatuře	232
4. Analogie v občanském zákoníku	234
Seznam použité literatury	237
MÍSTO PRÁVNÍ ETIKY V SOUČASNÉM PRÁVNÍM MYŠLENÍ	
K některým metodologickým otázkám etické reflexe práva	
<i>Tatiana Machalová</i>	239
Úvod	239
1. Právní etika nebo etika práva?	243
2. Co znamenala právní etika pro moderní právní myšlení?	247
2.1 Právní etika jako kritika hodnotové neutrality právního pozitivismu	248
2.2 Právní etika má být učením o správném právu	250
2.3 Právní etika jako praktická jurisprudencce	252
2.4 Právní etika jako integrální část právní filozofie	253
2.4.1 Právní etika jako učení o spravedlnosti	253
2.4.2 Právní etika má být deskriptivní etikou	257
2.5 Právní etika či etizace práva?	259

3. Právo na život jako východisko etické reflexe práva	261
3.1 Je právo na život lidským právem?	262
3.2 Proč je nutná kritická rekonstrukce práva na život?	264
Závěr	270
Seznam použité literatury	271
PRÁVNÍ WELFARISMUS	
<i>Tomáš Sobek</i>	274
Úvod	274
1. O povaze účelů	276
2. Od kritiky formalismu k naturalistické redukci	285
3. Telos jako správný cíl	294
4. Princip užitku	301
5. Princip nestrannosti	307
6. Svoboda vs. společenský užitek	315
Závěr	322
Seznam použité literatury	323
O AUTORECH	334